

zelo malo, posebej še, če njihovo število primerjamo s pripovedkami. Ko skuša dognati vzroke za to, navaja kot enega prav dejstvo, da gre pri pravljici vedno za daljši tekst, ki zahteva večji ustvarjalni napor pripovedovalca. Ob koncu objavlja v transkripciji celo pravljico o pridnem kovaču, ki jo je pripovedoval Franc Isop-Leben iz Gorinčič. — Tudi razprava Valensa Voduška je posvečena slovenski ljudski ustvarjalnosti — tokrat slovenski koroški ljudski pesmi. Narodopisne raziskave so odkrile le majhno število pripovednih pesmi, več pa se je ohranilo pravih plesnih poskočnic, vendar v počasnem tempu, v bolj odročnih predelih se je ohranil tudi še večglasni starejši način petja, odkritje homogene arhaične glasbene kulture v Reziji pa je pomagalo razjasniti tudi nekatere posebnosti koroške ljudske pesmi. Ob koncu omenja avtor kot posebnost še koroški rej,

pri katerem gre verjetno za predslovansko izročilo, kot so pokazale novejšje raziskave. — Koroški ljudski pesmi je posvečen tudi prispevek Franceta Czigana, ki opozarja na dejstvo, da péta pesem še živi med ljudmi, žal pa izumirajo pesmi, ki so jih peli ob delu; kot vzrok za to navaja avtor predvsem vse močnejšo mehanizacijo kmečkega dela.

»Koroški kulturni dnevi« so kljub raznolikosti predavanj, ki so zbrana v zborniku, pomembno delo, ki je zapolnilo vrzel v poznavanju slovenske Koroške, obenem pa dopolnjuje gradivo, ki je bilo zbrano za IX. seminar slovenskega jezika, literature in kulture in prav tako posvečeno temu delu slovenskega kulturnega prostora.

Alenka Logar-Pleško
Filozofska fakulteta v Ljubljani

OB DVAJSETLETNICI LINGVISTIČNEGA KROŽKA FILOZOFSE FAKULTETE V LJUBLJANI

Tiho in delavno praznuje dvajsetletnico dejavnosti lingvistični krožek filozofske fakultete v Ljubljani. Osnovala ga je leta 1953 skupina jezikoslovcev, uslužbenih na ljubljanski filozofski fakulteti ali pri inštitutu za slovenski jezik SAZU. Tedanji rektor univerze, prof. dr. Fran Zwitter, je pozdravil ustanovitev v priložnostnem pismu z dne 12. maja 1953. Delo krožka je teklo nekako do selitve filozofske fakultete v novo hišo ob Aškerčevi cesti (1961) in bilo obnovljeno v začetku 1964.

O dogodkih v krožku pred premorom se zdaj ne ve veliko, ker žal niso pisali kronike. Nekaj podatkov o tistem času so mi nekateri udeleženci tedajšnjih sestankov prijazno povedali iz spomina; zlasti se v tej zvezi zahvaljujem profesorjema Milanu Grošlju in Stanku Škerlju, ki sta takrat opravljala sprotno delo. Krožek je posloval tako rekoč brez formalnosti. Ni bilo predsednika ali drugega vodstva, zapisnikov niso sestavljali. Na sestanke — v slavističnih prostorih v narodni in univerzitetni knjižnici — je prihajalo po kakih deset oseb. Poimenovali sem poznavam udeležencev ni, ve pa se, da so med poslušalci prevladovali slavisti, zlasti mlajši. Sestanki so bili namenjeni pogovorom o jezikoslovnih vprašanjih, medsebojnemu seznanjanju z znanstvenimi novostmi doma in po svetu.

Najbolj pogrešamo izročila o takratnih predavateljih in naslovih predavanj. Zvedel sem malo imen nastopajočih in še manj o snovi njihovih prispevkov, sploh pa ne, po kolikokrat so nastopili. Predavali so (ob imenih dodajamo ponekod v oklepaju podatke o obravnavanem): prof. France Bezlaj, prof. Milan Grošelj (o sintagmi *sedeča kopel*), prof. Jakob Kelemina, prof. Tine Logar (o imenu *Banjščica*), prof. Stanko Škerlj (o sintaktični stereotipizaciji), pred. Boris Urbančič (o slovenskem pravopisu), znan. svet. Božo Vodušek (o slovarju slovenskega knjižnega jezika). Naštetim se opravičujem, če navajam o njih kaj zavajajočega, napačnega ali nepopolnega; oproščam se tudi neimenovanim predavateljem. Vse, ki vedo kaj več o prvem obdobju krožka, ali bi želeli popraviti moje poročilo, prosim, da bi mi take dopolnitve sporočili, ali jih priobčili.

Približno hkrati s krožkom je bilo ustanovljeno glasilo neslavističnega jezikoslovja *Linguistica*, prva tri leta kot priloga *Slavistične revije*, nato kot časopis. Do konca 1973 je izšlo enajst letnikov. Uredniški odbor vodi prof. Stanko Škerlj.

Januarja 1964 je krožek po krajših posvetih spet oživel, mislim da največ po prizadevanju dr. Brede Pogorelčeve, dr. Mitja Skubica in prof. Stanka Škerlja. Obnovljeni krožek se je utrdil z izvolitvijo predsed-

nika in tajnika. Prvi predsednik, prof. Stan-ko Škerlj, je vodil krožek z obilo takta in naravne avtoritete. Ko je pred svojo osem-desetletnico želel odstopiti, smo se branili sprejeti ostavko, a naposled ga je leta 1973 zamenjal tričlanski odbor (Franc Jakopin, Janez Orešnik, Mitja Skubic). Na tajniškem mestu se je zvrstilo že šest jezikovnih asistentov filozofske fakultete. Tajnik priprav-lja in raznaša vabila (po kakih osemdeset), piše zapisnik, hrani listine in sestavlja let-na poročila o delu krožka (za letopise filo-zofske fakultete).

Krožek se shaja načeloma vsak drugi po-nedeljek v času, ko je na univerzi redni pouk. Od prvega sestanka v februarju 1964 — na njem je prof. Milan Grošelj predaval o rabi preteklih časov v Brižinskih spome-nikih in o problemu srbohrvaških preteklih časov — do junija 1973 se jih je zvrstilo sto trideset, na leto povprečno trinajst ali štirinajst. Spored je zajemal jezikoslovna (strokovna in znanstvena) predavanja o najrazličnejšem, pa tudi prikaze jezikoslov-nih knjig, avtorske povzetke doktorskih di-sertacij, poročila o znanstvenih shodih in priložnostne govore ob življenjskih oblet-nicah slovenskih jezikoslovcev. Po vsebini je bilo kar petinštirideset prispevkov sla-vističnih, med temi enaintrideset o sloven-ščini (največ — sedem — o slovarju slo-venskega knjižnega jezika), kar pač zrcali sestavo članstva, pomembnost slavistike v našem okolju in enega pglavitnih name-nov krožka: seznanjati neslaviste med po-slušalci s slovenistično in sploh slavistično problematiko. O slovenščini je največkrat govoril prof. Jože Toporišič. Naslednja ob-sežnejša skupina sestankov, štiriindvajset, je načenjala — ne nepričakovano — obče jezikoslovna vprašanja; tu gre dodatni šest poročil lektorja Vladimira Jagodica o ne-indoevropskih jezikih, ki so nam predvsem potencialno ponazoritveno gradivo obče jezikoslovnih tém. Romanističnih predavanj smo poslušali osem, germanistično eno, s področja klasičnih jezikov tri, o indoevrop-skem primerjalnem jezikoslovju (vštevši indouralsko teorijo prof. Bojana Čopa) se-

dem. Po trikrat sta se obravnavala pismeno prevajanje in pouk tujih jezikov. Od 1971 prikaže občasno kateri od ljubljanskih orientalistov snov o starem Vzhodu. Vod-stvo krožka si prizadeva, da bi bil vsako polletje na sporedu tudi prispevek o za-mejskih Slovincih. — Navedene številke o vsebinski razdelitvi tvarine so približne. O nekaterih nastopih, ki se jih podpisani spominjam, v arhivu krožka začuda ni be-sede. Žal tudi ni pregleda o tem, koliko predavanega je izšlo v tisku. Taki podatki bi rabili kot merilo glede kakovosti krož-ka, zato bi jih morali začeti zbirati vsaj zdaj.

Največkrat so nastopili jezikoslovci filo-zofske fakultete v Ljubljani in inštituta za slovenski jezik SAZU, tj. ustanov, katerih uslužbenci so najzvestejši obiskovalci krož-ka. Bilo pa je tudi nekaj gostov: kakih de-set tujih in eden ali dva (premalo!) iz dru-gih republik.

Z doseženim ne smemo biti zadovoljni. V krožku še vedno ne poteka sprotno medse-bojno obveščanje o jezikoslovnih znanstve-nih novostih. Nekaterim področjem svoje stroke nismo posvetili niti enega predava-nja! Premalo smo razpravljali o pouku tu-jih jezikov in o zdaj žgočih kontrastivnih raziskavah. Skoraj nič časa nismo odmerili drugim vedam, pomembnim za jezikoslovje. K udeležbi in sodelovanju nam ni uspelo v večji meri pritegniti študentov filoloških smeri, čeprav jih na sestanke vabimo. Ne povezujemo se z lingvističnimi klubi dru-gih univerz.

Naj še naštejemo tiste, ki jim dolgujemo za-hvalo, ker omogočajo krožku učinkovito delovanje. To so: vsakokratni tajnik krož-ka, oddelek za slovanske jezike in književ-nosti — ta nam daje ves čas na voljo sobo za sestanke — in ne nazadnje dekanat filo-zofske fakultete, ki nam razmnožuje vabila ter po potrebi primakne dnevnicno in ali potnino za gostujočega predavatelja.

Janez Orešnik

Filozofska fakulteta v Ljubljani

IZ DELA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

I. SLOVENSKO ŠOLSTVO V OBMEJNIH VASEH

Slavistično društvo Slovenije je začelo akcijo za ureditev slovenskega šolstva v obmejnih vaseh, ko je bilo 15. 6. 1972 s

člankom v Dolenjskem listu opozorjeno na ta problem. V zvezi s tem je republiški od-bor SDS prosil Zavod za šolstvo SRS za pojasnilo o stanju šolstva v obmejnih va-seh ter o morebitnih ukrepih Zavoda za šolstvo. Zavod za šolstvo je menda zahte-